

הקוד האתי

המרכז הרפואי וולפסון

WEB

Facebook

אוגוסט 2019

דבר מנכ"לית המרכז הרפואי:

אנשי וולפסון היקרים,

הבסיס לעבודתנו היומיומית מונח על יסודות של ערכים אישיים וחברתיים.

ערכים אלו מהווים את המצפן המוסרי שלנו ומכוונים אותנו בהחלטות הטיפוליות שלנו.

בתהליך אסטרטגי משותף בחרנו את ערכי הליבה של המרכז הרפואי וולפסון שהם מצוינות, ייחודיות, חמלה, אנושיות, אומץ ותעוזה.

אנחנו עוסקים אינספור פעמים ביממה בנושאים של בריאות וחולי, חיים ומוות, אנושיות וחמלה, חופש הפרט ואוטונומיה, הזכות לבריאות, שוויון, ואלו נושאים מהותיים וכבדי משקל השזורים יחד במעשינו ובתוצאותיהם.

מתוך ההכרה של האתגרים הניצבים מול כל אחד ואחת מאנשי הצוות של וולפסון, הקמנו את פורום האתיקה של המרכז הרפואי.

פורום האתיקה שם לו למטרה לגבש קוד אתי לעובדי המרכז הרפואי, להכשיר לשיח אתי ארגוני את כל שותפינו, ולהפוך את עולם התוכן הרפואי-אתי לחלק מהעשייה היומיומית בוולפסון.

אני גאה לצרף לכם את הקוד האתי של המרכז הרפואי המכיל את כל עולמות התוכן הקשורים בטיפול, בקבלת החלטות רפואיות וניהוליות ובקשרים בין עמיתים.

אני מזמינה אתכם לפנות עם מקרים ודילמות לפורום האתיקה ולבחון גישות למענה לשאלות המתעוררות במהלך עבודתכם.

אני מודה לחברי פורום האתיקה על הזמן והמחשבה המוקדשים לנושא חשוב זה.

בברכה,

ד"ר ענת אנגל
מנהלת המרכז הרפואי
ויו"ר פורום אתיקה

WEB

Facebook

אוגוסט 2019

עובדות ועובדים יקרים,

במרכז הרפואי וולפסון שמנו בראש מעיינינו להנחיל תרבות של אתיקה. אתיקה אירגונית לצד אתיקה ביו-רפואית.

על מנת לעורר את הדיון האתי על רבדיו, הקמנו פורום אתיקה בו חברים בעלי מקצוע מדיסיפלינות שונות. את כולם מאחד הרצון להביא לדיון אתי, ובהמשך, לתרגל את החשיבה האתית במהלך סדר היום האירגוני.

בפורום נעסוק בין היתר בנושאים הבאים:

- ✓ אתיקה אירגונית
- ✓ ביו-אתיקה, זכויות המטופל והמטפל, סוגיות של סוף החיים
- ✓ דיון בסוגיות אתיות של עובדים וקבלת החלטות / מתן המלצות
- ✓ סקירת הנושאים שהובאו לידיעת חברי הפורום

כאן המקום להזמין אתכם לפנות לפורום עם סוגיות אתיות העולות תוך כדי עבודתכם, על מנת לשתף, להיוועץ ולהיעזר.

לצורך התנעת פרויקט חשוב זה, גיבשנו קוד אתי ארגוני שיתווה את דרכנו המקצועית והאישית.

הקוד מאגד בתוכו ערכים אתיים מעולמות שונים – מעולם הרפואה והסיעוד, מעולם העבודה הסוציאלית ומהעולמות הפארה רפואיים ואחרים. אלה הם ערכי יסוד המשותפים לכולנו, כיחיד וכארגון.

הקוד האתי אינו מסמך היוצר חובה משפטית או משמעתית, אלא מגדלור ערכי המאיר את הדרך להתנהגות ראויה. באמצעות הקוד נחدد לעצמנו לא רק את המותר והאסור, אלא גם את מה שראוי; נחשוב מה ערכי ומוסרי בעינינו כבני אדם כמטפלים וכעובדים ונפעל לפי ערכים אלו.

כדברי פרופ' אסא כשר, עלינו לזכור, כי החוק הוא הסף והאתיקה היא הרף הערכי המצופה מכולנו, רף אותו תמיד נשאף להגביה.

בברכה,

עו"ד טחלוב לובה
מרכזת פורום אתיקה
ומרכזת ועדת האתיקה המוסדית

WEB

Facebook

פורום אתיקה

נושאי הליבה בפורום:

- אתיקה אירגונית
- דיון בסוגיות אתיות שעל פרק היום
- חוק זכויות החולה, אוטונומיה של מטופל ומטפל
- חולה הנוטה למות וסוף החיים

חברי הפורום

ד"ר ענת אנגל, מנהלת המרכז הרפואי- יו"ר הפורום
עו"ד טחלוב לובה, יועמ"ש היחידה לניהול סיכונים - מרכזת הפורום
ד"ר אלינור גושן, מנהלת היחידה לרפואה גרעינית
פרופ' דרור לקשטיין, רופא בכיר, מחלקת אורתופדיה
ד"ר קסה שימליס, רופא בכיר, מחלקת ריאות
עו"ס זהבית שפיצר, מנהלת השירות הסוציאלי
גב' ענת לוי, דיאטנית אחראית, תזונה ודיאטה
גב' חנה מוסקוביץ, אחות מומחית לטיפול תומך
מר ודיע אבו ואסל, אח אחראי טיפול נמרץ כללי
גב' חגית איס, מנהלת יחידת הפיזיותרפיה
הרב שמואל ברקוביץ, רב בית החולים

פניות בנושאי אתיקה

לנוחיותכם מספר דרכים לקבל סיוע בסוגיות אתיות שמתעוררות בקשר עם עבודתכם:

אפשרות 1: לדבר עם הממונה/המנהל הישיר

לעתים קרובות הממונה הישיר נמצא בעמדה הטובה ביותר להנחות ולסייע במתן פתרון לדילמה האתית; בין היתר ניתן להסב את תשומת לב הממונה כאשר קיימת סבירות שהאתיקה המקצועית במסגרת התפקיד אינה מתיישבת עם הקוד האתי.

ככל שאינכם מרגישים בנוח לפנות לממונה או במקרה שלא קיבלתם מענה מסיבה כלשהי, ניתן לפנות לדרג גבוה יותר בהנהלה לקבלת סיוע וכן למרכזי תמיכה ומידע בנושא אתיקה אירגונית:

נושא	פרטי התקשרות
לעניינים העוסקים בביו-אתיקה, ועדת אתיקה, חוק זכויות החולה ובחוק החולה הנוטה למות	ביו-אתיקה + ועדת אתיקה מוסדית עו"ד טחלוב לובה טל' פנימי: 8110
הנחיות מקדימות לפי חוק החולה הנוטה למות	חנה מוסקוביץ' -052-6263654 אחות מומחית לטיפול תומך
עניינים הנוגעים לניהול סיכונים	היחידה לניהול סיכונים טל' פנימי: 8098/8083
עניינים הנוגעים לפניות הציבור	פניות הציבור דרי' שירי טננבאום טל' פנימי: 8898
עניינים הנוגעים לביטחון או לגניבות	מנב"ט ניר כץ טל' פנימי: 7807 רפ"ק עבודי רחמים טל' 050-6274507
עניינים הנוגעים לעבירה על חוקים ותקנות נושאים הנוגעים לניגוד עניינים	הלשכה המשפטית טל' פנימי: 8886 או 8889
עניינים הנוגעים לשוויון הזדמנויות מגדרי טיפול בתלונות על הטרדה מינית	שוורץ הררי אורנה הממונה על שוויון מגדרי יועצת המנכ"לית לקידום נשים ואחראית לטיפול בתלונות על הטרדה מינית 052-8695201; טל' פנימי 8588

אפשרות 2: ניתן ליצור קשר עם הפרורם בדוא"ל: Ethics@wmc.gov.il

מבוא

אתיקה היא מערכת של עקרונות יסוד וערכים מוסריים האמורים לסייע לנו לנהוג כראוי בחיינו האישיים והמקצועיים. בבסיס האתיקה ערכים כגון כבוד האדם, יושרה מקצועית ואישית, הגינות, נאמנות ואמירת אמת, סולידריות ואחריות, והיא המציבה כללים או סטנדרטים לפיהם ראוי שנהג.

אתיקה אירגונית משמעותה יישום ערכים אתיים להתנהגות במקום העבודה. יישום זה של אתיקה מתייחס לכלל האספקטים של התנהגות אירגונית, יחסי עובד-מעביד, יחסים בין הצוותים, יחסי פנים וחוץ.

האתיקה הרפואית – שמקורה בבי-אתיקה משמעותה יישום עקרונות אתיים בקשר עם טיפול בחולה, יחסי מטפל – מטופל, במטרה לסייע בפתרון דילמות בתחום הרפואה.

הקוד האתי של המרכז הרפואי וולפסון מעגן ערכים אתיים מעולמות הרפואה והסיעוד, מעולם העבודה הסוציאלית ומהעולמות הפארה רפואיים ואחרים. אלה הם ערכי יסוד המשותפים לכולנו, כיחיד וכארגון.

הקוד האתי של המרכז הרפואי וולפסון נועד לקבוע סטנדרטים של התנהגות אתית, לספק כלים לתמיכה בקבלת החלטות אתיות, להתוות דרכים לדיון אתי במטרה לפתור דילמות, וכן לשמר ולשפר תרבות אתית של כלל עובדי הארגון.

קוד האתיקה הארגונית אינו בא להחליף קודים מקצועיים פרטניים של מקצועות הרפואה והבריאות ואינו בא לפתור סוגיות פרטניות, אלא מתייחס לערכי יסוד בכלל פעילות הארגון ובפעילותם של עובדיו ומנהליו כתוספת לקודים מקצועיים אלו.

מטבע עיסוקנו, מדי יום ביומו אנו נתקלים בסוגיות אתיות והתלבטויות בדילמות מוסריות שונות. מסמך זה מפרט את העקרונות האתיים שצריכים לכוון אותנו בעבודה היומיומית, מעניק כלים לקבלת החלטות אתיות, והנחיות לדיווח על בעיות ודילמות אתיות המתעוררות במהלך העבודה.

הקוד מיועד לכלל עובדי המרכז לרבות מנהלים, רופאים, אחיות, עובדי מקצועות הבריאות, עובדי מנהל ומשק, חוקרים, סטודנטים, מתנדבים, וכן עובדים של מעסיקים אחרים הפועלים במרכז הרפואי.

עקרונות האתיקה האירגונית

קוד האתיקה של וולפסון מושתת על העקרונות הבאים:

1. כבוד האדם, יושרה ומקצועיות.
2. חמלה ואנושיות כלפי האחר.
3. קשר עם מטופלים וטיפול רפואי נאות.
4. הגנה על מידע רפואי ואישי והגנה על נכסי בית החולים.
5. התנהלות אתית עם כלל הגופים המקיימים קשר עם המרכז הרפואי.

הקוד האתי

עקרונות כבוד האדם, יושרה ומקצועיות

1. ערך כבוד האדם הנו ערך בעל מעמד על - חוקי.
ערך זה מוגן בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו הקובע בין היתר:
"זכויות היסוד של האדם בישראל מושתתות על ההכרה בערך האדם,
בקדושת חייו ובהיותו בן-חורין..."
"אין פוגעים בחייו, בגופו, או בכבודו של אדם באשר הוא אדם.
כל אדם זכאי להגנה על חייו, על גופו ועל כבודו...
כל אדם זכאי לפרטיות ולצנעת חייו.
אין נכנסים לרשות היחיד של אדם שלא בהסכמתו..."
משכך, נקפיד על כבודם של מטופלינו, עמיתינו לעבודה, בני משפחתנו וחברנו.
2. אנו זכאים וראויים לקבל יחס של כבוד מאנשי הצוות ומעמיתים לעבודה, מהממונים עלינו, ומהעובדים שאנו ממונים עליהם.
3. נקפיד על תרבות ארגונית מכבדת עם מטופלים ועמיתים ונימנע מלשון הרע.
4. לא נחרוג מהוראות החוק, נפעל בהתאם לסמכויות הנתונות לנו, להנחיות קליניות ואחרות, לנהלים ומדדי איכות ובטיחות הנסמכים על ראיות מדעיות כאמצעים מקובלים לשיפור הרמה המקצועית;
במידה ופעילות מסוימת אינה עולה בקנה אחד עם דרישות החוק עקב סיבות אובייקטיביות, נפעל לגיבוש תכנית המאפשרת את יישום החוק. כל חריגה ממסגרת חוקית ונורמטיבית תובא לידיעת המנהל הישיר ולהנהלת המרכז הרפואי.

5. נימנע מניגוד עניינים ואף מחשש לניגוד עניינים ובכל מקום של התלבטות ניוועץ בגורמים מתאימים;

ניגוד עניינים מתקיים כאשר לעובד יש עניין ישיר או עקיף בסיטואציות שעשויות להשפיע, או להיראות כמשפיעות על קבלת החלטותיו בעת ביצוע מטלות בתחום האחריות.

על העובד להימנע ממצבים של ניגודי עניינים ואף להימנע מכניסה למצב של חשש לניגוד עניינים אפשרי. במידה ומתגלה ניגוד עניינים או חשש לקיומו יש להביאו בפני הממונה ולהיעזר בייעוץ המשפטי.

6. נפעל לחינוך מקצועי והטמעה של התנהגות אתית המושתתת על יושרה מקצועית ואישית;

יושרה במקום העבודה משפיעה על ההתנהגות המקצועית ועל תהליך קבלת ההחלטות. אנו מחויבים להתנהלות אישית אמינה, הגונה, אחראית ובתום לב, התנהלות המושתתת על כבוד ויושר עם עמיתים לעבודה, עם מטופלים ועם בעלי עניין אחרים.

7. בתפקידנו כמורים, כמנטורים וכמדריכים של סטודנטים וסגל, ננהג במקצועיות, ניתן דוגמא אישית חיובית ומצטיינת, נדאג לפתח את החוזקות של תלמידנו וניתן מענה לאתגרים מולם הם ניצבים, נהיה קשובים ורגישים לצרכים שלהם, לרעיונות וליוזמות ונעודד אותם לכך.

8. נתריע על כשלים בטיפול ובהתנהגות;

נדווח על אירועים חריגים ונלמד אותם, נעלה על סדר היום את בטיחות הטיפול, נעשה זאת בדרך נאותה, הולמת ומכובדת.

9. נקפיד על תיעוד של פעולותינו המקצועיות, הן מתוקף תפקידנו והן לפי כללי האתיקה המקצועית והנהלים בארגון.

10. נפעל למיגור האלימות;

המרכז הרפואי וולפסון מחויב לספק מקום עבודה בטוח לכל עובדיו, מטופליו ומבקריהם. אלימות מכל סוג שהוא במקום העבודה, אשר כוללת תקיפה, התעללות והטרדה (גופנית, מינית, רגשית או פסיכולוגית) אינה מקובלת, בין אם מדובר באלימות מצד מטופל כלפי עובד, אורח כלפי עובד, עובד כלפי עובד, ועובד כלפי מטופל. המרכז מספק שירותי הדרכה ותמיכה בנושאים אלו לצוות העובדים.

11. נמנע מאפליה הטרדה והתעמרות;

אדם באשר הוא אדם ולא יופלה מטעמי דת, גזע, מין, לאום, ארץ מוצא, נטייה מינית, גיל מוגבלות או מטעם אחר כיוצא באלה.

נוקיע הטרדה והתעמרות על כל צורותיהן לרבות איומים, הפחדות, הערות פוגעניות, התעללות פיזית, נפשית ומילולית. בהתאמה לא נקבל כל הערה, הטרדה, מגע פיזי בלתי רצוי, וכל פעולה אחרת אשר יש בה כדי לפגוע ו/או להשפיל.

12. נקדם בריאות ובטיחות במקום העבודה;

נקדם תרבות של בריאות ואורח חיים בריא. נמנע מצריכת חומרים מסוכנים שעלולים לפגוע בכושר העבודה ובטיחות עובדי המרכז הרפואי ומטופליו.

נשים לנגד עינינו את חשיבות קיום סביבת עבודה בטוחה ובטיחותית לצוות, למטופלים ולמבקרים.

נקפיד על חוקים/נהלים/הוראות/הנחיות הבטיחות בעבודה. נפעל יחדיו למען איכות הסביבה וניזום פרויקטים "ירוקים".

עקרון הקשר האתי עם מטופלים וטיפול רפואי נאות

13. אנו, בעלי הזכות והחובה להעניק טיפול רפואי, צריכים להוקיר זכות זו ולנהוג בכבוד במטופלים ובבני משפחותיהם;

- א. בבואנו לטפל, נפעל מתוך מחויבות לעקרונות הבאים:
 1. להטיב עם המטופל - Beneficence
 2. לא לגרום נזק למטופל - Non maleficence
 3. לשמור על האוטונומיה של המטופל - Autonomy
 4. לשקול שיקולי הוגנות וצדק - Justice

ב. ככל הניתן נשמור על פרטיותו של מטופל במהלך הטיפול ועל צנעת חייו;

ג. את הטיפול הרפואי ניתן ללא כל אפליה, נתחשב בצרכי המטופל ונקל על סבלו ככל יכולתנו;

ד. לא נפעל נגד מי שהנו או מי שהיה מטופל שלנו, ולא נעשה כל שימוש לרעת המטופל במידע הרפואי הנמצא ברשותנו;

ה. נשמור על האוטונומיה של המטופל, נאפשר לו את מלוא המידע לגבי מצבו הרפואי, נאפשר לו להחליט על גופו וחייו;

ו. יושרה מקצועית וטוהר מידות:
נפעל מתוך יושרה פנימית ומקצועית, נעניק טיפול מקצועי, איכותי, מיומן ובטיחותי ככל האפשר, תוך שאיפה מתמדת לשיפור והתחדשות.

14. נלמד מטעויות בטיפול ונעשה גילוי נאות;

נתריע במסגרות המתאימות על טעויות בטיפול ואירועים חריגים. נעשה זאת בצורה עניינית ומכבדת, ללא הטלת אשמה.

בקרות הטעות, נסביר למטופל [בתיאום עם הממונה] את מהות הטעות שחלה בטיפול בו, את הצעדים הננקטים לתיקונה ואת המהלכים המבוצעים כדי למנוע הישנות טעות דומה בעתיד. נקיים מפגש עם המטופל ו/או בני משפחתו, נעשה גילוי נאות, נביע אמפטיה, נבטיח ונקיים מפגש חוזר לאחר שנבדוק את הליקויים, ככל שהיו.

15. קיום מסגרת אתית אירגונית;

ננהיג מסגרת פעילה שתעודד תרבות של אתיקה ותיתן כלים לצורך קבלת החלטות אתיות כדי להבטיח שהטיפול למטופל ייתן במסגרת הנורמות המקובלות, כאלה שיגנו על זכויותיהם של המטופלים ויתחשבו בערכיהם.

עיקרון ההגנה על מידע רפואי ואישי והגנה על נכסי המרכז הרפואי

16. נשמור על פרטיות וחסיון מידע;

ננקוט באמצעים להגנה על סודיות המידע הרפואי, ונמנע ממסירתו שלא לצורך. ננקוט בצעדים הנחוצים לצורך אבטחת מידע.

מידע אישי המתייחס למטופלים של המרכז הרפואי, לצוות הרפואי, לחוקרים, לסטודנטים, למתנדבים ולעובדים נאסף ועובר לשימוש לצרכים חוקיים בלבד ותוך ציות לחוקים הרלבנטיים. באחריות של כל הצוות להגן על הפרטיות של המטופל והסודיות של כל המידע האישי אשר מגיע אליהם מתוקף עיסוקם, ולהקפיד על חסיונו. יש להימנע מכל דיון וגילוי של מידע על מטופלים במקומות ציבוריים כגון מסדרונות, מעליות, שטחי ציבור.

חל איסור למסור מידע אישי, כלכלי, פנימי לגורמי פנים או חוץ שאינם מוסמכים לקבלו. לכל חריגה מהאמור יש לפנות בכתב ומראש להנהלת המרכז.

17. נגן על נכסי המרכז הרפואי וולפסון;

נפגין שיקול דעת ויושרה בעת שימוש בנכסים השייכים למרכז, בין אם פיזיים, כספיים או קנייני הרוחני. לא ננצל לרעה את נכסי המרכז הרפואי ואת משאביו ולא נשתמש בהם שימוש שאינו ראוי.

שימוש לרעה או הפצה של מידע פנימי של הארגון ללא רשות מהגורם המוסמך בהנהלה נוגד את מדיניות המרכז הרפואי, ועלול להוות עבירה על החוק.

עקרון התנהלות אתית עם כלל הגורמים המקיימים קשר עם המרכז הרפואי

18. התנהלות אתית עם גורמי חוץ;

אנו מייצגים את המרכז כלפי פנים וכלפי חוץ:

נפעל במסגרת האחריות והסמכות שלנו וננהג בצורה מכבדת עם כל גורמי החוץ איתם נמצא המרכז הרפואי בקשרי עבודה.

קשרים חיצוניים:

קשרים עם ספקים, קבלנים, יועצים וסוכנים חשובים להתנהלות התקינה של המרכז הרפואי. קשרים אלה מתקיימים על סמך מסגרת רגולטורית וחוקית מתאימה.

19. קבלת החלטות בסוגיות אתיות;

סוגיות אתיות במקום העבודה לעתים מורכבות. מסיבה זו, קוד האתיקה הנוכחי אמור לסייע בזיהוי הדילמה האתית ובקבלת החלטות בהקשרן. אפשרויות דיווח, לרבות פירוט דרכי פעולה כאשר מתעורר צורך לדון ו/או לדווח על סוגיה אתית, מפורטות בתחילת המסמך.

סוגיות אתיות עולות כאשר לא ברור מהי הפעולה הנכונה שיש לנקוט במצב נתון, כאשר קיים מצב שבו אין מספיק מידע, או שקיים ניגוד בין עקרונות אתיים או לחלופין ניגוד עניינים.

אם נתקלת בסוגיה אתית, שאל את עצמך את השאלות הבאות:

- האם אני פועל לטובת המטופל?
- האם אני מפגין סולידריות כלפי עמיתיי?
- האם הדבר תואם את ערכי המרכז הרפואי? האם זו החלטה שהמנהל/ממונה, היה מאשר? האם ההחלטה תעלה בקנה אחד עם סטנדרט התנהגות ראוי?
- האם הדבר מתאים לערכי המקצוע שלי? האם הפעולה עולה בקנה אחד עם קוד האתיקה של הארגון/ האיגוד המקצועי שלי?
- האם הדבר הוגן? האם החלטתי תתפרש כלא מוצדקת ולא הוגנת כלפי מישהו – שותפים למקצוע, מטופלים, ספקים, הקהילה? האם אלה שיושפעו על ידי ההחלטה ירגישו שהם טופלו באופן הוגן?
- האם אני יכול להצדיק את ההחלטה? אילו הייתי צריך להצדיק את החלטתי למשפחתי, לאמצעי התקשורת או להנהלה הבכירה, האם הייתי יכול לתת סיבות טובות לפעולות שבהן נקטתי?

יישום ערכי הקוד עשוי לסייע בידנו בבחירת דרך הפעולה שבה ראוי לנהוג במהלך עבודתנו.

